

[Erik Eriksen.]

at jeg deler ikke ængstelsen for konsekvenserne ved denne danske gave til Island. Derimod, selv med fare for at møde et lille ironisk smil, må jeg have lov at sige, at det er ud fra et folkeligt nordisk synspunkt, jeg for mit vedkommende må erklære, at jeg forstår helt det islandske synspunkt. Jeg må måske tilføje, at jeg kan ikke lide den tone af magtpolitik, vi ligesom aner i disse dage i visse kredse, og som endog nogle steder kan høres direkte. Vi må dog være kommet så vidt, at vi erkender, at magtpolitikken i Norden er forbi. Danmark har jo betalt sin del for den i tidernes løb. Nu er det folkepolitik, der må føres de nordiske folk og de nordiske suveræne stater imellem.

Der er advaret imod at forlade sig på følelser i denne sag. Alligevel er der vel grund til at sige, at følelser kan være særdeles velbegrundede og forankrede i et historisk politisk syn. Se, derfor har jeg også lov til at sige, at jeg personlig er en ven og en beundrer af den islandske nation og det islandske folk. Jeg har ingen grund til at skjule, at islandske politikere og andre ofte har beredt både sig selv og andre mange vanskeligheder i håndskriftsagen. Udlevering af håndskrifterne hverken kan eller bør finde sted på grundlag af krav af den ene eller den anden art.

Men når dette er sagt, vil jeg yderligere gerne tilføje, at efter min opfattelse bør vi tilstræbe en endelig opgørelse af det, der er kaldt boet Danmark og Island imellem. Den endelige politiske adskillelse af de to lande er en kendsgerning, og håndskriftsagen er det sidste mellemværende mellem vore to nationer.

Jeg kan godt anerkende talen om alt det, vi mister ved en udlevering, men stiltfærdigt vil jeg gerne pege på, at det er dog sådan, at det, vi vinder, tæller også med. Og for mig at se vinder vi meget ved at fjerne den sidste årsag til gnidning mellem de to folk. Det er min faste overbevisning, og jeg mener også at vide noget om det, at ikke blot vil denne gave fra dansk side blive mødt med dyb taknemlighed af hele det islandske folk, men jeg tror også, at en dansk handling af den art, der her er tale om, vil have positive virkninger på en lang række andre forhold.

Det er ikke til at se bort fra, at håndskrifterne — for nu at gentage det populært — er og bliver en del af Islands nationale bevidsthed. Jeg må også her tilføje, at jeg synes vi danske dog skulle have alle forudsætninger for at forstå såvel nationalitetsprincippet som frihedsprincippet. Jeg håber ikke, at det opfattes som en frase, når jeg siger, at vi i denne sag bør tænke både nationalt og nordisk — ja, måske endogså det sydslesvigske problem i særlig grad skulle medvirke dertil.

Ja, det er altså mit syn, som hverken er videnskabeligt eller juridisk begrundet. Jeg erkender, at der er meget følelsesmæssigt med i det; men det er nu ikke blot følelse, for jeg mener virkelig, at det er både nordisk, nationalt, folkeligt og for den sags skyld også liberalt begrundet. Jeg mener, det er historisk og folkeligt retfærdigt at udføre den handling, der her er tale om.

Jeg melder mig altså som tilhænger af udlevering af disse håndskrifter — det skal der ikke være nogen tvivl om — men så føjer jeg til, og dette er altså henvendt til den højtærede minister, at det bør ske med manér, og det bør også ske med værdighed; ligesom der bør vises hensyn og forståelse udadtil, så bør det også være tilfældet indadtil, og det mener jeg ikke man kan sige sker. Jeg kan naturligvis ikke vide, om det er den samlede regering, eller om det er den højtærede undervisningsminister personlig, som har ansvaret for sagens udvikling og tilrettelægning her i landet i det sidste års tid, men det gør nu alligevel et vist indtryk at tænke tilbage på sagens gang. Åbningstalen i oktober meddelte intet om det, vi her beskæftiger os med, og da tingets afsluttende arbejde for nogle dage siden drøftedes hos tingets højtærede formand, meddeltes der heller ikke noget fra regeringens side om, at denne opgave forelå. Om regeringspartiernes medlemmer har været informeret, ved jeg ikke, men jeg vil nu ikke tro det. Jeg kan ikke tro, at den højtærede undervisningsminister bevidst har villet såre oppositionens partier i folketinget, men hvis ikke det er tilfældet, har han alligevel opnået at gøre det. I bedste fald er det ubetænksomt, at man ikke forstår denne side af sagen. Jeg kender ikke ministerens forhandlinger med universitetet